

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૨૫૦/૧૯૯૯

ઈન

સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૯૩૩૦/૧૯૯૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સી.કે. ઠક્કર અને

ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એલ. દવે

=====

૧. શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	
૨. રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	

૩. શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪. શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	
૫. શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	

=====

ગુજરાત રાજ્ય

વિરુદ્ધ

એમ.કે. પારેખ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા તરફે મિ. અનંત એસ. દવે

સામાવાળા નં. ૧ તરફે મિ. આઈ.એસ. સુપેહિયા

=====

કોરમ : ન્યાયમૂર્તિ મિ. સી.કે. ઠક્કર અને

ન્યાયમૂર્તિ મિ. એ.એલ. દવે

ચુકાદાની તારીખ: ૧૧/૦૫/૧૯૯૯

મૌખિક ચુકાદો

દાખલ કરવામાં આવે છે. સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ મિ. સુપેહિયા ઉપસ્થિત થાય છે અને પ્રવેશની નોટિસની બજવણી જતી કરે છે. કેસના તથ્યો અને સંજોગોમાં, આ બાબત આજે આખરી સુનાવણી માટે હાથ પર લેવામાં આવે છે.

૨. આ અપીલ વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલકેશન નં. ૯૩૩૦/૧૯૯૮ માં ફેબ્રુઆરી ૩, ૧૯૯૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા વચગાળાના હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે. સામાવાળા મૂળ પિટિશનર હતા. તેમણે નાયબ કાર્યપાલક ઇજનેર (સિવિલ) ની જગ્યા પર પોતાની બાકાત રાખવાની (સુપરસેડ કરવાની) કાર્યવાહીને ગેરવાજબી જાહેર કરવા અને તમામ આનુષંગિક લાભો સાથે ઓક્ટોબર ૧૬, ૧૯૯૮ થી સદર જગ્યા પર બઢતી મુક્ત કરવાનો સામાવાળા સત્તાવાળાઓને નિર્દેશ આપતી યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અથવા હુકમ મેળવવા માટે ઉપરોક્ત પિટિશન દાખલ કરી હતી.

૩. વિદ્વાન સિંગલ જજ પ્રથમદર્શી રીતે સંતુષ્ટ હતા અને તેથી રૂલ જારી કર્યો હતો. વિદ્વાન સિંગલ જજ એ હકીકતથી પણ પ્રભાવિત થયા હતા કે પિટિશનરને ઓક્ટોબર ૧૬, ૧૯૯૮ ના રોજ સુપરસેડ કરવામાં આવ્યા હતા અને શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવાનો નિર્ણય ઓક્ટોબર ૧૪, ૧૯૯૮ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો. વિદ્વાન સિંગલ જજના મતે, સામાવાળા તરફથી સમયસર ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે યોગ્ય પગલાં લેવામાં નિષ્ફળતા હતી.

વિદ્વાન સિંગલ જજે આ સંજોગોમાં આદેશાત્મક હુકમ પસાર કર્યો હતો અને સામાવાળાઓને પિટિશનરને તદ્દર્થ (એડ-હોક) ધોરણે નાયબ કાર્યપાલક ઈજનેર (સિવિલ) તરીકે બઢતી આપવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. સદર હુકમને હાલની એલ.પી.એ. માં પડકારવામાં આવ્યો છે.

જ. અમે અપીલકર્તા તરફે એડવોકેટ મિ. પટેલ અને સામાવાળાઓ તરફે મિ. સુપેરિયાને સાંભળ્યા છે. અપીલકર્તા તરફે વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા બઢતી આપવાનો નિર્દેશ આપતો કોઈ હુકમ જારી કરી શકાયો ન હોત. આવો મેન્ડેમસ (પરમાદેશ) ટકી શકે નહીં. તેમણે એવી પણ રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે અપીલકર્તા સામે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય, ત્યારે પિટિશનરને બઢતી ન આપવાની કાર્યવાહી કાયદા વિરુદ્ધ કહી શકાય નહીં. સામાન્ય વહીવટ વિભાગ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા તારીખ ૨૩ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૧ ના ઠરાવની કલમ ૭ તરફ અમારું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું. કલમ ૭ આ પ્રમાણે વંચાય છે:—

"એવો સરકારી કર્મચારી કે જેનું નામ પસંદગી યાદીમાં સમાવિષ્ટ છે પરંતુ જેને પાછળથી સસ્પેન્શન હેઠળ મૂકવામાં આવે છે અથવા જેની સામે ફોજદારી કાર્યવાહી/ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે તેને તેની સામેના આરોપોમાંથી સંપૂર્ણપણે દોષમુક્ત ન કરવામાં આવે ત્યાં સુધી પસંદગી યાદીમાં તેના સમાવેશના આધારે બઢતી આપવી જોઈએ નહીં. જો સરકારી કર્મચારીને આરોપોમાંથી સંપૂર્ણપણે દોષમુક્ત કરવામાં આવે, તો તેની સામેના આરોપોના

નિકાલ સુધી કામચલાઉ ધોરણે ભરવામાં આવેલી જગ્યા પર, પસંદગી યાદીમાં તેના સ્થાનના આધારે તેને બઢતી આપવામાં આવશે. જો દોષમુક્તિ સંપૂર્ણ ન હોય, તો બઢતી માટે તેની યોગ્યતાનો પ્રશ્ન ઉપરના પેરા-૫ માં જણાવ્યા મુજબ નવેસરથી નક્કી કરવો પડશે."

૫. બીજી તરફ, સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલ મિ. સુપેહિયાએ વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમનું સમર્થન કર્યું હતું. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સામાન્ય રીતે કોઈ કર્મચારીને બઢતી આપવાનો નિર્દેશ જારી કરવામાં આવતો નથી પરંતુ કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને સંજોગોમાં તથા પિટિશનર નાયબ કાર્યપાલક ઈજનેરની બઢતીવાળી જગ્યા માટે પહેલેથી જ પસંદ થઈ ચૂક્યા હતા તે સંજોગોના સંદર્ભમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આવો નિર્દેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને આવા હુકમ સામે કોઈ વાંધો ઉઠાવી શકાય નહીં. વૈકલ્પિક રીતે તેમણે એવી રજૂઆત કરી હતી કે જો વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા બઢતી આપવાનો નિર્દેશ જારી કરી શકાયો ન હોત તો પણ, આ કોર્ટ બઢતીના નિયમોના સંદર્ભમાં બઢતી માટે પિટિશનરના કેસ પર વિચારણા કરવાનો સત્તાવાળાઓને નિર્દેશ આપતો યોગ્ય હુકમ પસાર કરી શકે છે.

૬. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી, અમારો એવો મત છે કે એલ.પી.એ. મંજૂર થવાને પાત્ર છે. જ્યાં સુધી "બઢતી આપવાના નિર્દેશ" નો સંબંધ છે, અમારા મતે, બાબતના આખરી નિકાલના તબક્કે પણ આવો કોઈ નિર્દેશ જારી કરી શકાતો નથી (જુઓ સ્ટેટ ઓફ મૈસૂર વિરુદ્ધ સૈયદ મહમૂદ,

એ.આઈ.આર. ૧૯૬૮ એસ.સી. ૧૧૧૩). અહીં કોર્ટે વચગાળાના તબક્કે નિર્દેશ જારી કર્યો છે અને બાબત આખરી સુનાવણીની રાહ જોઈ રહી છે. તેથી, વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા જારી કરવામાં આવેલો ઉપરોક્ત નિર્દેશ, અમારા મતે, કાયદા વિરુદ્ધ છે અને રદબાતલ થવાને પાત્ર છે.

૭. જ્યાં સુધી પિટિશનરના કેસની વિચારણાનો સંબંધ છે, સામાવાળા – પિટિશનરના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ કે.વી. જાનકીરામન, એ.આઈ.આર. ૧૯૯૧ એસ.સી. ૨૦૧૩ માં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય તરફ અમારું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું. તે કેસમાં અધિકારી સામે કેટલીક ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોવાના કારણસર તેમને બઢતી આપવામાં આવી ન હતી. તેથી સરકાર દ્વારા સીલ્ડ કવર પ્રક્રિયા અનુસરવામાં આવી હતી. ભારત સરકાર (ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ પર્સોનલ એન્ડ ટ્રેનિંગ) ના તારીખ ૩૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૮૨ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમને ધ્યાનમાં લેતા, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે જ્યારે શિસ્તભંગની કાર્યવાહીમાં ચાર્જ મેમો અથવા ફોજદારી કાર્યવાહીમાં ચાર્જશીટ જારી કરવામાં આવી હોય ત્યારે જ અને તે તબક્કા પહેલાં નહીં, "સીલ્ડ કવર પ્રક્રિયા" નો આશરો લઈ શકાય અને તે માન્ય છે. માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષનો કેસ ઓફિસ મેમોરેન્ડમ હેઠળ આવરી લેવાયેલો ન હોવાથી, સીલ્ડ કવર પ્રક્રિયા અપનાવ્યા વિના કર્મચારીના કેસ પર વિચારણા કરવાનો નિર્દેશ જારી કરવામાં આવ્યો હતો.

૮. હાલના કેસમાં, ઉપર ઉદ્ધૃત કરાયેલા સરકારી ઠરાવની કલમ ૭ પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે જે સરકારી કર્મચારીઓના નામ પસંદગી યાદીમાં સમાવિષ્ટ કરવામાં આવ્યા હોય પરંતુ જેમને પાછળથી સસ્પેન્શન હેઠળ મૂકવામાં આવ્યા હોય અથવા જેની સામે ખાતાકીય કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય તેમની સામે પણ સીલ્ડ કવર ફોર્મ્યુલા અપનાવી શકાય છે. હાલના કેસમાં, ખાતાકીય કાર્યવાહી ઓક્ટોબર ૧૪, ૧૯૯૮ ના રોજ શરૂ કરવામાં આવી હતી જ્યારે બઢતી તે પછી ઓક્ટોબર ૧૬, ૧૯૯૮ ના રોજ આપવામાં આવી હતી. આથી, કલમ ૭ કેસના તથ્યોને સ્પષ્ટપણે લાગુ પડશે અને કે.વી. જાનકીરામનનો નિર્ણય સામાવાળાને મદદરૂપ થશે નહીં.

૯. મિ. સુપેરિયા દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું કે ફેબ્રુઆરી ૧૦, ૧૯૯૯ ના રોજ ચાર્જશીટ જારી કરવામાં આવી હતી અને તારીખ માર્ચ ૨૩, ૧૯૯૯ ના હુકમ દ્વારા, સામાવાળા-પિટિશનર પર ભવિષ્યની અસર વગર ત્રણ ઇન્કીમેન્ટ અટકાવવાની સજા પણ લાદવામાં આવી હતી. વકીલે એવી દલીલ કરી હતી કે આવી સજા સામાવાળાને બઢતી મેળવવામાં આડે આવશે નહીં. અમે તે મુદ્દા પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કરતા નથી. વિદ્વાન સિંગલ જજનું ધ્યાન દોરવા માટે અપીલકર્તા સ્વતંત્ર છે જેઓ મુખ્ય બાબતમાં યોગ્ય હુકમ પસાર કરશે. સત્તાવાળાઓનું ધ્યાન દોરવા માટે પણ અપીલકર્તા સ્વતંત્ર છે. જો સત્તાવાળાઓ સંતુષ્ટ થાય, તો તેઓ પણ યોગ્ય કાર્યવાહી કરી શકે છે. જ્યાં સુધી અમારી સમક્ષ અપીલકર્તા દ્વારા કરવામાં આવેલી ફરિયાદનો સંબંધ છે, તે યોગ્ય

આધારવાળી છે અને અમારા મતે, વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા વચગાળાની રાહતનો હુકમ પસાર કરી શકાયો ન હોત.

૧૦. પરિણામે, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ મંજૂર થવાને પાત્ર છે અને તે તે મુજબ મંજૂર કરવામાં આવે છે. સામાવાળાને બઢતી આપવા અથવા બઢતી માટે તેમના કેસ પર વિચારણા કરવાનો વચગાળાનો નિર્દેશ જારી કરતો વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલો હુકમ આથી રદ અને બાતલ કરવામાં આવે છે. પિટિશનમાં રૂલ પહેલેથી જ જારી કરવામાં આવ્યો છે. મૂળ પિટિશનરના વિદ્વાન વકીલ પિટિશનના ઝડપી નિકાલ માટે વિદ્વાન સિંગલ જજને વિનંતી કરવા સ્વતંત્ર છે. જ્યારે પણ આવી અરજ કરવામાં આવશે, ત્યારે વિદ્વાન સિંગલ જજ તેના પર વિચાર કરશે અને તેના પર યોગ્ય હુકમ પસાર કરશે. લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.